

سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی

مقدمه:

سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی در افق ۱۴۱۰ در چهار بخش ارزش‌ها، چشم‌انداز، اهداف و اقدامات کلان تنظیم شده است. این سند از طریق مطالعه اسناد راهبردی و چشم‌انداز سایر کشورها در حوزه فضای مجازی، تحلیل وضع موجود و مطلوب، تحلیل اسناد بالادستی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز و احکام مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) برای شورای عالی فضای مجازی کشور) و اخذ نظر مراکز علمی، پژوهشی و دانشگاهی کشور و دستگاه‌های دولتی و حکومتی و سازمان‌های مرتبط با فضای مجازی تنظیم شده است. دو بخش ارزش‌ها و چشم‌انداز این سند، در هفتادویکمین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ و دو بخش اهداف و اقدامات کلان آن در هشتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۱ شورای عالی به تصویب رسید.

الف- ارزش‌ها:

- ۱- اعتقادات، احکام و اخلاق اسلامی و ارزش‌های انقلاب اسلامی؛
- ۲- استقلال، حاکمیت ملی و نفی سلطه خارجی؛
- ۳- انسجام، وحدت و اعتماد ملی؛
- ۴- مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی؛
- ۵- حکمت، خردگرایی و هوشمندی؛
- ۶- مشارکت ذی‌ربطان در حکمرانی؛
- ۷- صلح‌طلبی عادلانه و احترام متقابل در روابط بین‌الملل؛
- ۸- خودکفایی، خوداتکایی و نوآوری در تأمین نیازهای پایه شهروندان؛
- ۹- هویت و سبک‌زندگی اسلامی-ایرانی و خانواده محوری؛
- ۱۰- عدالت، کرامت انسانی و آزادی مسئولانه؛
- ۱۱- صیانت از حریم خصوصی و حقوق عامه؛
- ۱۲- قانون‌گرایی و انضباط اجتماعی؛
- ۱۳- امنیت ملی؛
- ۱۴- منافع ملی؛
- ۱۵- سلامت محتوا؛

- ۱۶- شفافیت و دسترسی آزاد و عادلانه به اطلاعات و خدمات، با حفظ حقوق و مصالح فرد و جامعه؛
- ۱۷- توجه به اقشار و گروه‌های اجتماعی خاص، اعم از کودکان و نوجوانان، سالمندان و کم‌توانان جسمی و ذهنی؛
- ۱۸- حفظ محیط زیست.

ب- چشم‌انداز:

فضای مجازی جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۱۰، فضایی در امتداد فضای واقعی، سالم، مفید، ایمن، پیشران پیشرفت سایر حوزه‌ها، متکی بر ظرفیت درون‌زای کشور، برخوردار از منابع انسانی متخصص، ماهر، مؤثر و کارآمد، برخوردار از مراکز علمی و پژوهشی، شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع پیشرفته داخلی است. برای حرکت جهشی، ابتکار عمل دارد. از استقلال هوشمندانه و عالمانه، با کمترین وابستگی برخوردار است و حضوری فعال، مبتکرانه، قوی و هدفمند در مجامع و نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی دارد. الهام‌بخش در جهان اسلام، نقش‌آفرین در صحنه جهانی، جزء قدرت‌های برتر سایبری و مقام اول ارایه خدمات فضای مجازی در منطقه غرب و جنوب‌غرب آسیا با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل و استفاده صلح‌آمیز از فضای مجازی با مشارکت همه کشورها در توسعه آن، رفع حکمرانی کشورهای سلطه‌گر بر شبکه جهانی اینترنت و اصلاح آن با همکاری سایر کشورها است.

ارزش‌ها، هنجارها و سبک زندگی اسلامی - ایرانی مبتنی بر فرهنگ پیشرفت‌پایدار در فضای مجازی کشور نهادینه شده و نیازها و خدمات نو، جذاب و متنوع به‌ویژه در حوزه‌های آموزش، سلامت، تجارت، حمل‌ونقل، آب، انرژی و سرگرمی برای کاربران ایرانی فراهم است. نظام حکمرانی در بهره‌گیری از فضای مجازی براساس حاکمیت ملی، عدالت، آزادی و صیانت از حقوق مردم و در برخورداری از مدیریتی یکپارچه حاصل از ارتباط به‌هم‌پیوسته و همگرایی بخش‌های حاکمیتی، عمومی، تعاونی و خصوصی، پیشتاز است. با مشارکت شهروندان، سازمان‌ها، کسب‌وکارها و تمام بخش‌های عمومی و خصوصی، امنیت و سلامت این فضا در بالاترین سطح است.

دارای زیرساخت‌های مطمئن، امن، پایدار، یکپارچه و گسترده در سراسر کشور بر بستر شبکه ملی اطلاعات و در ارتباط با شبکه جهانی است. از بلوغ فرآیندهای صنعتی مبتنی بر فناوری‌های نوین، نقش مؤثر در اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش‌بنیان و فرصت‌های جدید شغلی برخوردار است و در بازارهای جهانی با افزایش سطح کیفیت و کمیت کالا و خدمات، حضوری رقابتی دارد و از مواجهه عالمانه و پیشتاز با تحولات ایران و جهان مبتنی بر مطالعات راهبردی و آینده‌پژوهی در کلیه ابعاد فضای مجازی برخوردار است.

ج- اهداف کلان:

- ۱- تحکیم و تقویت حکمرانی، اعمال حاکمیت و اقتدار ملی بر تمامی ابعاد و لایه‌های فضای مجازی کشور؛
- ۲- ترویج گفتمان انقلاب اسلامی، گسترش عمق راهبردی نظام و تحقق تمدن نوین اسلامی در فضای مجازی؛
- ۳- دستیابی به قدرت فضای مجازی (سایبری) ج.ا.ا. در تراز جهانی و جایگاه نخست قدرت فضای مجازی (سایبری) در بین کشورهای منطقه و نیل به توان بازدارندگی فضای مجازی (سایبری) موثر در سطح بین‌الملل؛
- ۴- تأمین حقوق، امنیت و منافع ملی در فضای مجازی و تحقق چندجانبه‌گرایی (دولت‌ها) در حکمرانی اینترنت؛
- ۵- قاعده‌مندسازی دسترسی به داده‌های خصوصی، عمومی و کلان‌داده‌ها، اعمال حاکمیت و حفاظت از داده‌های ملی در برابر نفوذ و دست‌اندازی غیرمجاز؛
- ۶- بهینه‌سازی و افزایش کارآمدی نظام تصمیم‌گیری با استفاده از ظرفیت‌های داده‌ای کشور متناسب با سرعت تحولات و آینده‌نگری؛
- ۷- ارتقای سطح هوشمندی در نظامات ملی (از قبیل نظام آموزش، بهداشت، حمل و نقل و سایر خدمات شهری)؛
- ۸- تأمین امنیت همه‌جانبه فضای مجازی کشور در بالاترین سطح؛
- ۹- دستیابی به اشراف کامل و بهنگام بر تحولات فضای مجازی داخلی و بین‌المللی؛
- ۱۰- تکمیل و روزآمدی شبکه ملی اطلاعات مطابق با تحولات فناوری‌های فضای مجازی؛
- ۱۱- کسب مرجعیت رسانه‌ای در فضای مجازی و رفع محاصره تبلیغاتی کشور؛
- ۱۲- تقویت و تحکیم ارکان فرهنگ و سبک زندگی اسلامی-ایرانی در فضای مجازی کشور؛
- ۱۳- تحقق زیست بوم فضای مجازی سالم، مفید، ایمن، در دسترس و استطاعت‌پذیر؛
- ۱۴- توسعه خدمات و گسترش رفاه عمومی؛
- ۱۵- مردمی‌سازی و ارتقاء مشارکت اجتماعی در تولید، توزیع، حفاظت، صیانت از محتوا و خدمات اوقات فراغت و سرگرمی فضای مجازی؛
- ۱۶- دستیابی به خوداتکایی ملی در حوزه‌های علوم، فناوری‌ها و صنایع راهبردی فضای مجازی؛
- ۱۷- تربیت و توانمندسازی شبکه سرمایه انسانی متخصص در منطقه و ایجاد مزیت راهبردی برای کشور در این حوزه؛
- ۱۸- ایجاد و پوشش فراگیر خدمات یکپارچه عمومی داخلی با مزیت نسبی برای مهاجرت کامل کاربران از سکوه‌های خارجی و غیربومی به سکوه‌های داخلی از قبیل حوزه‌های دولت، سلامت، تجارت و آموزش در فضای مجازی؛
- ۱۹- دستیابی به جایگاه برتر در زنجیره ارزش خدمات و محتوا (اعم از آموزش، سرگرمی، رسانه و شبکه‌های اجتماعی و...) در کشورهای منطقه و جهان اسلام؛

- ۲۰- مثبت شدن تراز تجاری در محصولات و خدمات فضای مجازی؛
- ۲۱- دستیابی به سهم ده درصدی هسته اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور؛
- ۲۲- تبدیل فضای مجازی کشور به کانون منطقه‌ای تبادل داده و ارائه خدمات زیرساختی ارتباطی و اطلاعاتی و تجاری و بازرگانی به کشورهای منطقه؛
- ۲۳- تحقق کامل قوانین و مقررات کشور و فراهم شدن امکان پیشگیری و جلوگیری از وقوع جرم در فضای مجازی؛
- ۲۴- مصونیت زیرساخت‌ها و ارتقاء حفاظت از منافع ملی در برابر تهدیدات دشمنان در فضای مجازی؛
- ۲۵- آمایش سرزمین و توزیع عادلانه امکانات فضای مجازی؛
- ۲۶- پیشرانی فضای مجازی در اقتصاد دانش‌بنیان و مقاومتی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی.

د) اقدامات کلان:

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۱	تکمیل و روزآمدسازی شبکه ملی اطلاعات با اولویت ارائه خدمات پایه فضای مجازی نظیر پیام‌رسان اجتماعی، موتور جستجو، سیستم عامل و خدمات مراکز داده	وفق مصوبه شصت و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۵ شورای عالی فضای مجازی کشور	_____	_____
۲	طراحی نظام اقتصاد دیجیتال	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	دستگاه‌های عضو کارگروه اقتصاد دیجیتال دولت	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۳	طراحی نظام حقوقی فضای مجازی	معاونت حقوقی ریاست جمهوری	_____	شورای معین
۴	طراحی نظام قضائی فضای مجازی	قوه قضائیه	_____	شورای معین

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۵	طراحی نظام انتظامی فضای مجازی	فرماندهی انتظامی ج.ا.ا.	۱- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ ۲- وزارت اطلاعات.	کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور
۶	طراحی نظام علم، تحقیقات، فناوری و نوآوری فضای مجازی	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛ ۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ ۵- وزارت آموزش و پرورش.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۷	طراحی نظام حکمرانی داده‌ها (از قبیل انبارش، پردازش، تبادل، اشتراک گذاری، بهره‌برداری، تنظیم گری، امنیت، مالکیت، حریم خصوصی، طبقه‌بندی داده‌ها و کلان داده‌ها)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱- قوه قضائیه؛ ۲- ستاد کل نیروهای مسلح؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ۵- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ ۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ ۷- وزارت امور اقتصادی و دارایی؛ ۸- وزارت اطلاعات؛ ۹- مرکز آمار ایران.	شورای عالی فضای مجازی کشور
۸	طراحی نظام دیپلماسی فضای مجازی (شرکت‌های فراملی، دولت‌ها، نهادهای بین‌المللی و معاهدات بین‌المللی فضای مجازی)	وزارت امور خارجه	۱- قوه قضائیه؛ ۲- ستاد کل نیروهای مسلح؛ ۳- معاونت حقوقی ریاست جمهوری؛ ۴- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۵- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ۶- وزارت اطلاعات؛ ۷- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	شورای معین

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۹	سامان‌دهی و توسعه اینترنت اشیا	وفق مصوبه پنجاه و سومین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۳۰ شورای عالی فضای مجازی کشور	_____	_____
۱۰	استقرار نظام هویت معتبر	وفق مصوبه پنجاه و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۰۹ شورای عالی فضای مجازی کشور	_____	_____
۱۱	طراحی نظام دفاع فضای مجازی (سایبری)	دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی	مرکز ملی فضای مجازی کشور	شورای عالی امنیت ملی
۱۲	طراحی نظام سرگرمی، بازی و غنابخشی به اوقات فراغت در فضای مجازی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱- وزارت کشور؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- وزارت ورزش و جوانان؛ ۴- وزارت آموزش و پرورش؛ ۵- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۶- سازمان تبلیغات اسلامی.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۱۳	طراحی دولت هوشمند و ارائه خدماتی از قبیل قضایی، انتظامی، سلامت، تجارت، آموزش، حمل و نقل، گردشگری و پولی - بانکی بر روی سکوه‌های داخلی	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱- قوه قضائیه؛ ۲- ستاد کل نیروهای مسلح؛ ۳- دستگاه‌های عضو شورای اجرایی فناوری اطلاعات حسب موضوع.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۱۴	طراحی نظام تأمین نیروی انسانی حوزه فضای مجازی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛ ۳- سازمان اداری و استخدامی کشور؛ ۴- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۱۵	بکارگیری فناوری‌های نوین پولی و مالی در فضای مجازی (از قبیل بانک، بیمه، اوراق، پرداخت)	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۲- بانک مرکزی ج.ا.ا.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۱۶	طراحی نظام بکارگیری فناوری‌های نوین فضای مجازی از قبیل هوش مصنوعی، زنجیره بلوکی، پردازش کوانتومی و علوم داده	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- اعضای کارگروه اقتصاد دیجیتال دولت؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۱۷	طراحی نظام دیپلماسی عمومی فضای مجازی	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	۱- دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی؛ ۲- وزارت امور خارجه؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۴- مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.	ستاد رسانه‌ای فضای مجازی کشور
۱۸	الزامات و اقدامات مرتبط با کاربری منظومه‌های ماهواره‌ای در فضای مجازی	وفق مصوبه هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۴ شورای عالی فضای مجازی کشور		

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۱۹	طراحی نظام شهر هوشمند بومی، امن و پایدار (از قبیل سیستم‌های اجتماعی - فنی ترافیک، زیرساخت و خدمات شهری، تدارکات و پشتیبانی)	وزارت کشور	۱- وزارت راه و شهرسازی؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- وزارت اطلاعات؛ ۴- فرماندهی انتظامی ج.ا.ا؛ ۵- شهرداری‌های کلان‌شهرها.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۲۰	توسعه نظام محتوا و خدمات محتوایی در فضای مجازی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱- قوه قضائیه؛ ۲- وزارت آموزش و پرورش؛ ۳- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی؛ ۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ ۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۶- وزارت امور اقتصادی و دارایی؛ ۷- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۲۱	هوشمندسازی و تحول صنعتی و کشاورزی (بر پایه فناوری‌های نوین فضای مجازی)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	دستگاه‌های عضو کارگروه اقتصاد دیجیتال دولت	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۲۲	طراحی نظام «رمز ارز» اعم از ایجاد رمز ارز ملی و ساماندهی کاربری رمزارزهای جهان‌روا	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱- قوه قضائیه؛ ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ ۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۴- وزارت نیرو؛ ۵- وزارت اطلاعات؛ ۶- فرماندهی انتظامی ج.ا.ا؛ ۷- سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ ۸- بانک مرکزی ج.ا.ا.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۲۳	استقرار نظام رسانه‌ای فضای مجازی	<p>وفق مصوبات پنجاه و یکمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۰۶ و هفتاد و ششمین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۳۰ شورای عالی فضای مجازی کشور</p>		
۲۴	ساماندهی تبلیغات تجاری در فضای مجازی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	<p>۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛</p>	<p>کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور</p>
۲۵	ساماندهی تبلیغات اسلامی در فضای مجازی	سازمان تبلیغات اسلامی	<p>۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ۲- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۳- مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه؛ ۴- دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.</p>	<p>کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور</p>
۲۶	ساماندهی تبلیغات سیاسی (از قبیل انتخابات و پویش‌ها) در فضای مجازی	وزارت کشور	<p>۱- شورای نگهبان؛ ۲- مجلس شورای اسلامی؛ ۳- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ۴- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۵- جامعه اطلاعاتی.</p>	<p>کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور</p>

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۲۷	تأمین زیرساخت‌های فناورانه توسعه خط و زبان فارسی در فضای مجازی (از قبیل پیکربندی داده، پردازش زبان طبیعی، واژه‌سازی، خط، مترجم‌ها، مبدل‌ها، تشخیص صدا، دستیار صوتی)	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ ۴- فرهنگستان زبان و ادب فارسی.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۲۸	ترویج و ارتقای سواد فضای مجازی (از قبیل فرهنگ کاربری و هشیارسازی)	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- سازمان پدافند غیرعامل کشور.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۲۹	طراحی نظام فضای مجازی سالم، مفید و ایمن (صیانت از کودک و خانواده)	وفق مصوبات بیست و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۲ و هفتاد و یکمین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ شورای عالی فضای مجازی کشور		
۳۰	طراحی نظام آموزش مجازی (حوزه آموزش و پرورش)	وزارت آموزش و پرورش	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور

 جمهوری اسلامی ایران
 شورای عالی فضای مجازی

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۳۱	طراحی نظام آموزش مجازی (حوزه آموزش عالی)	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱- دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ ۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ ۳- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۴- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۳۲	طراحی نظام تعلیم و تربیت هوشمند	وزارت آموزش و پرورش	دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۳۳	ساماندهی بازار کار متناسب با تحول مشاغل فضای مجازی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور؛ ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی؛ ۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ ۴- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ ۵- وزارت آموزش و پرورش.	کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور
۳۴	طرح ارتقای ظرفیت مشارکت‌های مردمی و تشکل‌های مردم نهاد در فضای مجازی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱- وزارت کشور؛ ۲- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ ۳- سازمان صدا و سیما ج.ا.ا؛ ۴- سازمان بسیج مستضعفین.	کمیسیون عالی ارتقای تولید محتوای فضای مجازی کشور
۳۵	طراحی نظام توسعه صنعت داخلی افتای کشور	مرکز مدیریت راهبردی افتا	۱- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ ۲- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛ ۳- فرماندهی انتظامی ج.ا.ا؛ ۴- سازمان پدافند غیرعامل کشور.	کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور
۳۶	تحول ساختاری نظام حکمرانی فضای مجازی کشور	مرکز ملی فضای مجازی کشور	_____	شورای عالی فضای مجازی کشور

ردیف	اقدام کلان	دستگاه متولی	دستگاه‌های همکار	مرجع تصویب
۳۷	طراحی نظام جامع تنظیم‌گری	مرکز ملی فضای مجازی کشور	_____	شورای عالی فضای مجازی کشور
۳۸	طراحی نظام امنیت فضای مجازی	مرکز ملی فضای مجازی کشور	پیشنهاد طرح توسط وزارت اطلاعات	کمیسیون عالی امنیت فضای مجازی کشور
۳۹	طرح تحول مرکز ملی فضای مجازی کشور	مرکز ملی فضای مجازی کشور	_____	شورای عالی فضای مجازی کشور

تبصره ۱: نظارت و راهبری کلان اقدامات بر عهده مرکز ملی فضای مجازی کشور است؛

تبصره ۲: دستگاه‌های متولی موظف‌اند با کمک دستگاه‌های همکار، طرح عملیاتی اقدام مربوط (اهداف عملیاتی، اقدامات عملیاتی، برآورد اعتبار، زمان‌بندی اجرا و استقرار) را ظرف مدت دو ماه برای تصویب در مرجع تعیین شده، به مرکز ملی ارائه نمایند؛

تبصره ۳: مرجع تصویب موظف است طرح مربوط را ظرف مدت دو ماه بررسی، تصویب و ابلاغ نماید؛

تبصره ۴: خطوط راهنما، در تدوین طرح اقدامات فوق توسط دستگاه‌های متولی به شرح زیر است:

۱-۴- انسجام خط‌مشی‌ها و پرهیز از صنفی و بخشی‌نگری، هماهنگی و هم‌افزایی درونی و بیرونی در اقدامات کلان؛
 ۲-۴- بازمعماری و تحول ساختارها با توجه به ضرورت‌ها و اقتضات نوین فضای مجازی با رعایت اصل کارآمدی و چابک‌سازی؛

۳-۴- رویکرد مشارکتی و مردمی‌سازی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بخش خصوصی و عمومی؛

۴-۴- ایجاد سازوکار مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی در همه طراحی‌ها و اقدامات کلان؛

۵-۴- تعیین سنجه‌ها، شاخص‌ها و داده‌های لازم برای نظارت و ارزیابی اقدامات کلان؛

۶-۴- محافظت از داده‌های ملی و اشتراک داده‌ها با حفظ حریم خصوصی؛

۷-۴- اهتمام ویژه به آموزش، توانمندسازی، جذب و نگهداشت سرمایه انسانی.